

Comentariul operei Schimbarea la fata a Romaniei scrisa de Emil Cioran - partea a cincea

Ce propune atunci Cioran pentru exorcizarea demonului geopolitic? Singura solutie este, dupa el, o "schimbare la fata", o transfigurare istorica cu un Bucuresti devenit centru al regiunii, recunoscut ca Noul Constantinopol.

Virtutile necesare se revendica integral de la conceptele de forta dinamism, ardoare, cu asumarea contradictiilor ce rezulta dintr-un elan prea mare: "NU vreau o Romania logica ordonata, asezata si cuminte, ci una agitata contradictorie, furioasa si amenintatoare". Nu e de mirare ca simpatia lui Cioran merge mai degraba catre vremurile aurorale ale inegalului dar tumultosului Ion Heliade-Radulescu decat spre Junimism. Recomandarea este de pragmatism pe toate fronturile, ceea ce suna foarte actual.

Izolationismul, exacerbarea nationalismului, prudenta - acestea sunt non-valori. In mod paradoxal, un om ce-si iubeste tara mistic, dramatic, are intuitie de politolog si confirma tezele sincorniste ale lui Eugen Lovinescu din anii '20, omagiind teoria fecunda a imitatiei, citadinizarea, industrialismul, occidentalizarea Pentru a iesi de sub zodia odiosului "andante", o privire constructiva aruncata spre Apus este de ajuns: "Frenezia imitatiei a dat tarii un ritm pe care in zadar il vom cauta in fondul ei de o mie de ani".

Intrucat pericolul stilului conservator oriental, de inspiratie ruso-asiatica era foarte viu in epoca el se reflecta cu claritate in izbucnirile filozofului "Obsesia Occidentului a fost marea noastra fericire. Pacatele liberalismului romanesc sunt rascumparate indeajuns de furia modernista care a lansat Romania artificial in lume, pentru ca viitorul s-o poata integra substantial. (...) O revolutie, cat de proasta este mai buna decat o pasivitate rusinoasa".

Mania lirica profesata de Cioran aminteste, pe parcursul intregii carti, de tonul dur, frisonant, al unor profetii din Vechiul Testament ca Ezechiel, Isaia sau Ieremia, care isi acuzau amarnic propriul neam, dorindu-i, de fapt trezirea si conectarea la valorile ce asigura o posteritate glorioasa "Schimbarea la fata a Romaniei" reprezinta un paradox pentru evolutia scriitorului: ca individ, el a aprofundat, estetizand-o, tema decadentei, cu figurile neantului, descompunerii, abisului, nenorocului, vacuitatii.

Cand a fost in joc propriul neam, ideile sinucigase au disparut si a fost denuntat, cu mari gesturi patetice, riscul anonimului istoric, al mediocritatii, al ratarii. Rezulta de aici ca patria se poate iubi nu doar la modul pios, festiv si solemn, ci si intr-un fel critic, demascator, fara menajamente, singurul ce beneficiaza de atributul sinceritatii.